

ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Αποκαθήλωση ή Επιβεβαίωση

Στο παρακάτω άρθρο αναλύεται ο πρακτικός πειραματικός έλεγχος αν μπορεί να εμβολιαστεί αχλαδιά σε μουριά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΗΣ¹, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΤΖΑΓΙΩΡΓΗΣ², ΘΩΜΑΣ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ¹

¹ ΕΛ.Γ.Ο. ΔΗΜΗΤΡΑ, Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης και Φυτογενετικών Πόρων, Τμήμα Φυλλοβόλων Οπωροφόρων Δένδρων Νάουσας

² Γεωργοτεχνίτης, Β' πάροδος Κατσουλάκη 19, Νάουσα

Η πληροφορία

Ο Διοφάνης από τη Νίκαια της Βιθυνίας (1ος αιώνας π.Χ.), σε σύγγραμμά του το οποίο διασώθηκε στο μνημειώδες έργο "Γεωπονικά", μία μεταγενέστερη συλλογή έργων που η τελική της μορφή ανάγεται στον 10ο μ.Χ. αιώνα, αναφέρει την εξής γεωργική πρακτική: «Εί δέ τις τὰ ἀππίδια ἐνθεματίζει εἰς συκάμινον, ἐρυθρὰ ἔξει τὰ ἀππίδια» (ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ Ι' 76), που στα νέα ελληνικά σημαίνει ότι 'αν κανείς εμβολιάσει αχλαδιά σε μουριά, θα παράξει κόκκινα αχλάδια'!

Το πείραμα

Σε ιδιόκτητο αγρό οπωροφόρων στην περιοχή Κοπανός Νάουσας, όπου υπάρχει ενήλικο δένδρο μελανής μουριάς (*Morus nigra*), εμβολιάστηκαν επί δύο συνεχόμενα έτη (2024 και 2025), τρεις πράσινες ποικιλίες αχλαδιάς. Δύο εγχώριας προέλευσης (Κοντούλα και Κρυστάλλι) και μία παλιά αμερικανική (Highland), το γενετικό υλικό των οποίων (εμβολιοφόροι οφθαλμοί) ελήφθη από τις συλλογές του ΤΦΟΔ στη Νάουσα (ΙΓΒΦΠ / ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ). Ο εμβολιασμός έγινε κατά τη συνήθη πρακτική ανάλογων εμβολιασμών, νωρίς το φθινόπωρο (οπότε και το κάμβιο του υποκειμένου είναι έντονα ενεργό) και χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος του "ασπίδωτου ενοφθαλμισμού τύπου Τ". Ο ιδιοκτήτης του αγρού ήταν υπεύθυνος να ακολουθήσει όλες τις προβλεπόμενες ενέργειες για να εξασφαλιστεί η καλή φυτοϋγεία του υποκειμένου/υποδοχέα των ποικιλιών αχλαδιάς, γεγονός που επιτεύχθηκε σε άριστο βαθμό.

Αποτελέσματα

Σε έλεγχο της πορείας της διαδικασίας κατά το πρώτο έτος δοκιμών (2024), 50 ημέρες μετά τον εμβολιασμό, τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά όσον αφο-

ρά τις ποικιλίες Κρυστάλλι και Highland, που ήδη φαινόταν η αποτυχία της αποδοχής του εμβολιοφθαλμού από το υποκείμενο. Στην ποικιλία Κοντούλα όμως υπήρξε μια αισιοδοξία ότι θα πάει καλύτερα, βάσει της εικόνας που υπήρχε (Εικ. 1).

Κατά τον ίδιο έλεγχο στο δεύτερο έτος δοκιμών (2025), 50 ημέρες μετά τον εμβολιασμό, τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά όσον αφορά την αμερικανικής προέλευσης ποικιλία Highland, που ήδη φαινόταν η αποτυχία της αποδοχής του εμβολιοφθαλμού από το υποκείμενο. Αντιθέτως οι εγχώριες ποικιλίες Κοντούλα (όπως και την προηγούμενη χρονιά) και Κρυστάλλι, φαινόταν σαν να είχαν καλύτερα αποτελέσματα συνεργασίας υποκειμένου/εμβολίου (Εικ. 1).

Ο έλεγχος επαναλήφθηκε τον αμέσως

Εικ. 1: Αποτελέσματα εμβολιασμών, κατ' έτος και κατά ποικιλία, 50 ημέρες μετά τον ενοφθαλμισμό (Κ. Καζαντζής).

Εικ. 2: Αποτελέσματα εμβολιασμών, κατ' έτος και κατά ποικιλία, τον επόμενο Μάιο μετά τον ενοφθαλμισμό (Κ. Καζαντζής).

επόμενο Μάιο και των δύο ετών δοκιμών και τα αποτελέσματα αποδοχής του εμβολίου από το υποκείμενο ήταν πλέον εμφανώς αρνητικά για όλες τις ποικιλίες αχλαδιάς (Εικ. 2). Σε περίπτωση επιτυχών αποτελεσμάτων θα έπρεπε να είχαμε εκβλάστηση του εμβολίου.

Συμπεράσματα

Στην περίπτωση αυτής της δοκιμαστικής πειραματικής ενέργειας, επιβεβαιώθηκε η λογική της σύγχρονης γεωπονικής γενετικής επιστήμης, όπου αναφέρεται κατηγορηματικά ότι μη συγγενικά είδη δενδρωδών (*Morus* και *Pyrus* στην περίπτωση μας) είναι ασυμβίβαστα μεταξύ τους και δεν μπορεί να έχει επιτυχία οποιαδήποτε προσπάθεια αγενοῦς πολλαπλασιασμού με ενοφθαλμισμούς.

Συνεπώς, η αναφορά της συγκεκριμένης γεωργικής πρακτικής από την αρχαιότητα (Διοφάνης, Γεωπονικά Ι' 76), ότι αχλαδιές εμβολιασμένες σε μουριές μπορούν να αποδώσουν κόκκινους καρπούς, φαίνεται ότι δεν είναι εφικτή στην πράξη. ■